

35.Gf.40.580/2016/10.

A Fővárosi Ítéltábla a Petia Ügyvédi Iroda (FÉL CÍME., ügyintéző: dr. Petia Csaba ügyvéd) által képviselt FELPERES NEVE „felszámolás alatt” (FELPERES CÍME., Cg....., adószám: ...) felperesnek -, a Csugányné dr. Lakatos Csilla ügyvéd (FÉL CÍME.) által képviselt ALPERES NEVE (ALPERES CÍME.) alperes ellen vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. szeptember 30. napján meghozott 9.G.44.525/2015/20. számú ítélete ellen az alperes részéről 21. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban - a 2017. március 22. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, a vagyonsökkenés mértékét 1 305 800 (Egymillió-háromszázötzezer-nyolcszáz) Ft-ban állapítja meg, ezt meghaladóan a keresetet elutasítja és mellőzi „a hitelezők teljes mértékben történő kielégítésének megghiúsítására” vonatkozó rendelkezést, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 25 400 (Huszonötezer-négyszáz) Ft másodfokú per költséget és az állam javára az alperes lakóhelye szerint illetékes adó- és vámigazgatóság felhívásában megjelölt határidőben, módon és számlára 48 000 (Negyvennyolcezer) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a cégjegyzékbe 2011. szeptember 8. napján bejegyzett felperesnek 2013. március 22. napjától az alperes a vezető tisztségviselője.

A felperes megalakulásától kezdődően a saját tőkéje negatív volt, a kötelezettségei évről évre növekedtek. A 2012. évi mérlegben szereplő 1 799 000 Ft kötelezettsége 2013. december 31. napjára 4 198 000 Ft-ra nőtt, ekkor a felperes már csak 1 829 000 Ft értékű forgóeszközzel és 1 329 000 Ft pénzzel rendelkezett.

A felperes a **BT NEVE**.-től - amelynek az alperes és a hozzátartozója a tagja - a 2013. január 10. napján keltezett bérleti szerződéssel bérbe vette a **RENDSZÁM** forgalmi rendszámú, **TÍPUS NEVE** típusú személygépkocsit 771 654 Ft + áfa/év bérleti díjért. A bérleti szerződés alapján a felperest terhelte a bérleti díjon felül a gépjármű után előírt valamennyi fizetési kötelezettség és költség is.

A könyvelési nyilvántartás szerint 2014. január 10. napján a felperes 980 000 Ft bérleti díj mellett a cégautó 2014. évre fizetendő adóját, valamint a 2013. évre kirótt súlyadót (61 800 Ft) is megfizette a **BT NEVE**.-nek.

A 2014. június 25-én előterjesztett hitelezői kérelemre indult felszámolási eljárásban a bíróság a felperes felszámolását 2014. november 10-i kezdő időponttal rendelte el. 2015. január 21. napján az alperes a felperes felszámolójának iratjegyzék alapján átadta az iratokat, valamint arról is tájékoztatta, hogy a felperes 2012-ben megszüntette a közétkeztetési gazdasági tevékenységét Járdánházán, 2013. óta nem végez gazdasági tevékenységet, munkavállalója, így munkabértartozása sincs, élő bankszámlával nem rendelkezik.

A felszámoló kérte, hogy az alperes a 2013. december 31-i mérlegforduló napra elkészített éves beszámolóban kimutatott 1 329 000 Ft pénz jogszerű felhasználásával számoljon el, mivel annak kifizetése a felperes kötelezettségeit nem csökkentette.

2015. január 27. napján az alperes postán megküldte a felszámoló által kért iratokat, valamint arról is tájékoztatta, hogy a felperes 2013-ban még folytatott gazdasági tevékenységet, ebből bevétele is származott. A **RENDSZÁM** forgalmi rendszámú gépjármű üzemeltetésének költségeit 2014. évre már nem a felperes fizette, 2014. január 10-én a felperes nevében a 2013. évre esedékes bérleti díjat fizette meg.

Beszámolt arról is, hogy a a felperes éppen azért kötött bérleti szerződést, mert a gazdasági tevékenységéhez szüksége volt a gépjárműre. A felperes által bérelt ingatlannal és a gépjárművel kapcsolatos költségek kifizetésének az igazolása miatt vitatta, hogy ne tudott volna elszámolni az 1 352 000 Ft pénzeszköz felhasználásával.

A felperes a kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a felperes fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetében nem a hitelezői érdekeinek az elsődlegessége alapján járt el, és ezáltal az adós vagyona 1 352 000 Ft-tal csökkent, illetve a teljes hitelezői igények kielégítését megghiúsította. Állította, hogy az alperes nem igazolta az 1 352 000 Ft jogszerű kifizetését, mivel sem bizonylattal, sem szerződéssel nem bizonyította, hogy a felperest terhelte a megjelölt költségek fizetési kötelezettsége. Az alperes nem adott át olyan iratokat sem a felszámolónak, amelyek ezt igazolnák, sőt azokból éppen ennek ellenkezője állapítható meg. A felperes ugyanis ekkor már nem folytatott gazdasági tevékenységet, a bérelt gépkocsit ahhoz nem is használhatta, emiatt fizetési kötelezettsége sem lehetett. A bizonyítási kötelezettsége körében „A csodeljárásról és a felszámolási eljárásról” szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. §-a (3) bekezdésében írt vélelemre hivatkozott, mivel - szerinte - az alperes a Cstv. 31. §-a szerinti iratátadási kötelezettségét hiányosan teljesítette, és az 1 352 000 Ft kifizetésének és jogalapjának igazolásához szükséges bizonylatokat nem adta át.

A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet - állítása szerint - 2013. december 31. napján bekövetkezett, ezért a **BT NEVE**. részére 2014. január 10-én teljesített kifizetés összhitelezői érdeksérelemmel járt. Az alperes a kapcsolt vállalkozásának minősülő betéti társaság részére teljesített, amellyel a további hitelezők követelésének a teljes mértékben történő kielégítését is megghiúsította.

Hivatkozott arra is, hogy a **BT NEVE**. tulajdonát képező gépjármű törzskönyvébe a felperest üzemben tartóként nem jegyezték be, ezért a gépjármű után adófizetési kötelezettség a felperest nem terhelte (terhelhette). A **BT NEVE**.-nek 2013. évben semmilyen bevétele nem volt, míg 2014-ben is kizárólag a felperestől származott bevétele.

2013-ban a felperes ugyan még folytatott gazdasági tevékenységet a SZ.-völgyi büfé üzemeltetése kapcsán, azonban a nyári főszezon lezárultával az alperes onnan már nem remélhetett a főszezonban

elértnél magasabb forgalmat és bevételt. Ezért az alperesnek 2013. második felében, de legkésőbb 2013. december 31-én a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésével már tisztában kellett lennie.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

Vitatta, hogy a bizonyítási teherre a vélelem alkalmazható lenne. Állította, hogy vezető tisztségviselőként teljesítette az iratátadási kötelezettségét, a felszámolóval ezen túlmenően is együttműködött. A gépjármű bérleti szerződésével igazolta a felperest terhelő fizetési kötelezettségek jogalapját és mértékét. A bérleti szerződés megkötésére éppen a felperes által végzett tevékenység miatt, az árubeszerzéshez volt szükség. Véleménye szerint gépkocsi hiányában a felperes nem tudott volna gazdasági tevékenységet folytatni.

Nem értett egyet a felperesnek azzal az állításával sem, hogy 2013. december 31-én a felperes fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetben volt. Álláspontja szerint a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet csak 2014. január végétől következett be.

Szerinte az 1 352 000 Ft jogszerű kifizetését megfelelően igazolta (a bruttó 980 000 Ft bérleti díjat számla ellenében fizette meg, a 264 000 Ft cégautó adót, a 61 800 Ft súlyadót, a 17 000 Ft helyi iparüzési adót és 28 956 Ft székhelyszolgáltatói díjat pedig átutalta).

Az elsőfokú bíróság a 20. sorszámú ítéletében megállapította, hogy az alperes mint a felperes vezető tisztségviselője a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet 2013. december 31. napját követő fennállása alatt ügyvezetési feladatait nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látta el, és ezáltal a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, illetve a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését megghiúsította.

A bizonyítási teher körében azonban nem látta alkalmazhatónak a Cstv. 33/A. §-ának (3) bekezdésében szabályozott törvényi vélelmet. Megállapítása szerint a felszámolás kezdő időpontjáig az alperes eleget tett a beszámoló letétbehelyezési és közzétételi kötelezettségnek, a felszámolóval együttműködött, a vagyonátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét is teljesítette. Ezért azt vizsgálta, hogy a felperes eleget tett-e a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján az alperes felelőssége megállapításához szükséges és őt terhelő bizonyítási kötelezettségének.

Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint az alperesnek a felperes gazdálkodásának eredményét mutató mérlegadatokból már a 2013. december 31. napját megelőző időszakban is tudnia kellett volna, hogy az adós nem lesz képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket, ezért a felperes által meghatározott időpontban a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet fennállt. Ebben a helyzetben az alperessel mint vezető tisztségviselővel szemben támasztott törvényes elvárhatósági mérték az lett volna, ha a hitelezői érdekek védelme miatt nem a saját érdekeltégi körébe tartozó családi vállalkozása követelését elégíti ki, hanem az összes többi hitelező jogos érdekét veszi figyelembe.

Az alperes ezzel a magatartásával az összhitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyva, csökkentette a hitelezők között a felszámolásban felosztható vagyon mértékét, illetve megghiúsította azok teljes kielégítését, ezért a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdése szerinti felelősségét a vagyonsökkenés és a teljes hitelezői követelések kielégítése tekintetében is megállapította az elsőfokú bíróság.

Ez ellen az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben - tartalma szerint - a sérelmezett határozat megváltoztatását, a kereset elutasítását, valamint a felperesnek az első- és másodfokú perköltsége megfizetésére kötelezését kérte.

A fellebbezésében - bár az elsőfokú bíróság a felperes által megjelölt Cstv. 33/A. §-ának (3) bekezdése szerinti törvényes vélelmet nem látta alkalmazhatónak - részletesen megismételte, az elsőfokú eljárásban kifejtett, ezzel kapcsolatos jogi álláspontját.

Állította, hogy a felszámolónak igazolta az 1 352 000 Ft kifizetésének jogszerűségét. A felperest ugyanis a bérleti szerződés alapján bruttó 980 000 Ft bérleti díj, 264 000 Ft cégautó adó és 61 800 Ft súlyadó is terhelte. Ezen túlmenően jogszerűen fizette ki a 17 000 Ft helyi iparüzési adót és 28 956 Ft székhelyszolgáltatással kapcsolatos díjat.

Fenntartotta azt a nyilatkozatát, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésére csak 2014. január végétől számíthatott. 2013-ban a bérleti szerződés megkötésére és annak használatára a felperes gazdasági tevékenysége miatt szükség volt, 2014-ben a bérleti díj kifizetésére pedig azért került sor, mert ekkor vált bizonyossá, hogy teljesíthető ez a kötelezettség.

A felperes a módosított fellebbezési ellenkérelmében elsődlegesen az alperes fellebbezésének a hivatalbóli elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy az - tartalma szerint - nem fellebbezésnek, hanem megállapítási viszontkeresetnek minősül, amely „A polgári perrendtartásról” szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 147. §-ának (1) bekezdése miatt elkésett. Az alperes ugyanis a fellebbezésében annak megállapítását kérte, hogy mint a felperes vezető tisztségviselője „a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet 2013. december 31-ét követő fennállás alatt ügyvezetési feladatait a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján ellátta, felróható magatartást nem követett el, úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható, kikérve könyvelő segítségét, és felróhatóan nem hiúsította meg a hitelező követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését”.

Másodlagosan az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltsége megfizetésére kötelezését kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, és a rendelkezésre álló bizonyítékokat megfelelően mérlegelve döntött az alperesnek mint vezető tisztségviselőnek a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdése szerinti felelőssége megállapításáról.

Az ítéletábra mindenekelőtt a felperesnek a fellebbezés hiányosságaival kapcsolatban tett kifogásait vizsgálta és arra a következtetésre jutott, hogy a fellebbezésből a Pp. 3. §-ának (2) bekezdése alapján - tartalma szerint - megállapítható, hogy az a felperes keresetének az elutasítására vonatkozott, nem pedig megállapítási viszontkeresetre irányult. Az ítéletábra ugyan felhívta az alperest a fellebbezése pontosítására, azonban mivel annak tartalmából megállapítható volt a fellebbezési kérelme, azt érdemben bírálta el.

Az ítéletábra kiegészíti az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal, hogy a felperessel szemben a felszámolási eljárásban a **HITELEZŐ** jelentett be 4 419 639 Ft hitelezői igényt, amelyből 4 254 639 Ft a Cstv. 57. §-a (1) bekezdésének e) pontja, 43 076 Ft az f) pontja és 384 000 Ft a g) pontja szerinti kategóriában került nyilvántartásra. A **HITELEZŐ** 2012. szeptember 20-án ... szám alatt végrehajtást indított a felperessel szemben, amely a cégjegyzékébe 2012. november 7-én a 33/1. rovat alatt került bejegyzésre. A végrehajtási eljárás tényét a felperes cégjegyzékéből csupán a felszámolási eljárás elrendelése miatt törölték.

Az így kiegészített tényállásra tekintettel is a fellebbezés túlnyomórészt megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdésében írt feltételeket vizsgálva helyesen állapította meg a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontját. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte ugyanis az az időpont, amelytől kezdve a cég vezetői előre látták vagy észszerűen előre láthatták, hogy a cég nem lesz képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket.

A kialakult bírósági gyakorlat szerint a fenyegető fizetéseképtelenség nem azonos a Cstv. 27. §-ának (2) bekezdésében szabályozott fizetéseképtelenséggel. A gazdálkodó szervezet akkor nem képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket, ha nincs megfelelő pénzeszköze, vagy megfelelő hitele a tartozás kifizetésére, illetve nem tud megállapodni a hitelezőivel a teljesítés más módjában vagy a teljesítési határidő módosításában. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet abban az esetben is bekövetkezik, ha az adós egyéb vagyona a kimutatások szerint fedezetet nyújtana a tartozások kielégítésére (Kúria Gfv.VII.30.247/2013/9., BDT2014.3241.).

Az ítéletábra megállapítása szerint a felperessel szemben 2012. szeptember 20. napján elrendelt és a cégjegyzékbe is bejegyzett adóhatósági végrehajtás (amely tartozást a felperes a felszámolási eljárása megindításáig nem is teljesített), és a 2013. december 31. napjára elkészített éves beszámolója adatai alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy a felperesnek már 2012. évben nagyobb volt a kötelezettsége mint a likvid vagyona. A felperes által megjelölt 2013. december 31-i időpontban ezért a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete már fennállt.

Az elsőfokú ítéletnek a peres feleket terhelő bizonyítási kötelezettség körében a vélelem kizárására vonatkozó megállapítását a felperes nem fellebbezte meg, ezért az alperes fellebbezési kérelmének az erre irányuló részét az ítéletábra nem vette figyelembe. A sérelmezett határozat indokolása ugyanis egyértelműen tartalmazza (8. oldal 2. bekezdés utolsó előtti mondat), hogy az elsőfokú bíróság megállapítása szerint az alperes a Cstv. 31. §-ának (1) bekezdése szerinti kötelezettségeit teljesítette.

Ezért a továbbiakban azt kellett vizsgálni, hogy a felperes bizonyította-e az állított vagyonsökkenést, a hitelezői érdekeket sértő magatartást, valamint a köztük lévő okozati összefüggést, amely kötelezettségeinek - miként azt az elsőfokú bíróság meg is állapította - a vagyonsökkenés tekintetében eleget tett. Az ítéletábra megállapítása szerint a hitelezői érdekeket sértő magatartás tanúsítását is helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság az alperes részéről. A NAV (hitelező) felé fennálló adótartozás ugyanis korábbi lejáratú és a Cstv. 57. §-ának (1) bekezdése szerinti rangsorban előbb álló volt, mint az alperes által a kapcsolt vállalkozásának teljesített összeg. Ez ugyanis a Cstv. 57. §-a (1) bekezdésének h) pontjába lett volna sorolandó a kielégítése hiányában.

Emiatt az alperesnek a **BT NEVE.** felé teljesített kifizetésével kapcsolatos magatartása és a vagyonsökkenés közötti okozati összefüggés megállapítható annak ellenére, hogy a felperes mérleg szerinti „vagyona” nem csökkent. A következetes bírósági gyakorlat szerint ugyanis a vagyonsökkenés objektív eredmény. A bekövetkezésének vizsgálata körében nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a Cstv. az adós aktív, tehát a hitelezők követeléseinek kielégítésére alkalmas vagyont véd. Az adós aktív vagyonának változását pedig nem csupán a számviteli szabályok szerinti mérlegelv alapján kell megítélni, hanem annak tükrében, hogy a hitelezői igények kielégítésének alapjául szolgáló felszámolási vagyon összetétele hogyan változott. Lehetséges

ugyanis, hogy az alperesi magatartás következtében az adós eszközei és tartozásai ugyanolyan mértékben változtak, azonban az aktív vagyonelemek összességének csökkenésével egyes hitelezők helyzete, a követeléseik megtérülésének esélye számottevően romlott (Győri Ítéltábla Gf.IV.20.112/2007/5.).

Az alperes a **BT NEVE**. felé teljesített kifizetéssel lényegében a másik hitelező, a NAV kielégítési alapját, fedezetét vonta el jogsértő módon, a Cstv. 57. §-a szerinti kielégítési rangsor figyelmen kívül hagyása mellett. Az alperes ezt a kifizetést - abban az esetben is, ha az alperes kapcsolt vállalkozása felé a jogszerű tartozása fennállt - jogsértően teljesítette. Az alperesnek erről tudnia kellett, mivel azt adta elő (3/A/7.), hogy 2013. év végét követően a felperes nem végzett már tevékenységet. Az alperesnek ezért a 2014. január 10-i teljesítéskor arra is számítania kellett, hogy az állami adóhatóság felé a felperes a tartozását - árbevétel vagy egyéb követelés behajtásának hiányában - nem fogja tudni megfizetni.

Az elsőfokú bíróság az ítélete rendelkező részében nem állapította meg a vagyonsökkenés mértékét annak ellenére, hogy az ítélet rendelkező részében ezt is fel kell tüntetni, ezért azt az ítéltábla pótolta. Bár az 1/2013. (II.28.) PJE határozat szerint ugyan a jelen per meg nem határozható pertárgy értékűnek minősül, azonban a vagyonsökkenés mértékét a felperesnek a keresetlevelében meg kell jelölnie, és azt a bíróságnak az ítéletében összességében meg kell határoznia.

Az ítéltábla a felperes által megjelölt 1 352 000 Ft-tal szemben azonban 1 305 800 Ft-ban állapította meg a vagyonsökkenésnek azt az összegét, amelyért az alperes mint vezető tisztségviselő felelőssége megállapítható. A helyi iparüzési adóra kifizetett 17 000 Ft, valamint a székhelyszolgáltatás jogcímén megfizetett 28 956 Ft tekintetében ugyanis a felelősség megállapításához szükséges feltételek nem állnak fenn. A helyi iparüzési adó ugyanis egy sorban elégtendő ki a felperes felszámolási eljárásában nyilvántartásba vett hitelező követelésével, míg a székhelyszolgáltatási díj kifizetésének az elmulasztása jelentős cégjogi következményeket vonhatott volna maga után.

A Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdése több tényállást tartalmaz, ezek közül a felperes a vagyonsökkenés mellett a hitelezői követelések teljes mértékben történő meghíúsítására is hivatkozott. Az utóbbival kapcsolatos tényállításait azonban nem adta elő, a vélelem megállapíthatóságának hiánya miatt pedig a hitelezői követelések teljes mértékben történő kielégítése meghíúsítása feltételei az adott esetben nem igazoltak.

Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, a vagyonsökkenés mértékét a kereseti kérelemtől eltérően állapította meg, illetve a teljes hitelezői igények kielégítésének meghíúsításra alapított kereseti kérelmet is elutasította.

Az ítéltábla a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a túlnyomórészt pervesztes alperest a meg nem határozható pertárgy értékének figyelembevétele mellett a felperes javára az ügyvédi munkadíjából álló másodfokú perköltsége megfizetésére, amelynek összegét a Pp. 79. §-ának (1) bekezdése alapján hivatalból határozta meg „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (1), (3) és (5) bekezdéseiben, valamint a 4/A. §-ának (1) bekezdésében foglaltak és a kifejtett ügyvédi tevékenység figyelembevételével.

Az alperes az illetékfeljegyzési jogkedvezménye folytán „Az illetékekről” szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. §-a (3) bekezdésének c) pontja és 46. §-ának (1) bekezdése alapján feljegyzett

illetéket az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése szerint irányadó „A költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban” tárgyú 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2), valamint 15. §-ának (1) és (3) bekezdései alapján köteles külön felhívásra megtéríteni.

Debrecen, 2017. március 22.

Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Dzsula Marianna s.k. előadó bíró,
Dr. Szűcs Lajos s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -